

Raision kaupungin eläinlääkintähuollon palvelutarpeen ja järjestämisvastuun määrittely sekä järjestämistapa

Terveysvalvontajaosto 17.02.2026 § 5
205/11.02.07/2026

Valmistelija: ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Vuoden 2026 alussa voimaan tulleen uuden eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 3 §:n mukaan kunta (järjestäjä) huolehtii alueellaan eläinlääkäripalvelujen sekä elintarvikkeiden turvallisuuden valvonnan ja kunnaneläinlääkärille säädettyjen tehtävien hoidon järjestämisestä siten kuin eläinlääkintähuoltolaissa säädetään. Järjestäjän tehtävistä huolehtii lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Raision ja Naantalin kaupunkien sekä Ruskon kunnan muodostamalla yhteistoiminta-alueella järjestämisestä vastaava viranomainen on Raision kaupungin terveysvalvontajaosto.

Järjestäjä määrittää järjestämisvastuun laajuuden alueellisten tarpeiden perusteella. Uuden eläinlääkintähuoltolain 12 §:n mukaan järjestäjä voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat eläinlääkäripalvelut itse tai tehdä yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan kanssa sopimuksen kyseisten palvelujen tuottamisesta.

Järjestämisvastuun laajuus määrittyy kunnallisen päätöksenteon kautta alueellisen tarveharkinnan perusteella. Siltä osin kuin kunta haluaa järjestää palveluja, joita ei lain kriteereiden perusteella voida sisällyttää järjestämisvastuuseen, kyse on kilpailutilanteessa markkinoilla tarjottavista palveluista, joihin sovelletaan markkinaperusteista hinnoittelua. Koska on tarkoituksenmukaista, että kunnallisen eläinlääkintähuollon palveluvalikoimaan voidaan sisällyttää joustavasti myös tällaisia palveluja, lakiin sisällytettiin rajattu poikkeus kuntalaissa säädetystä palvelujen yhtiöittämisvelvollisuudesta. Lemmikkieläinten kiireettömiä palveluja koskeva kunnallinen järjestämisvastuu tulee asettaa alueellisella SGEI-toimeksiannolla (Services of General Economic Interest).

Raision kaupungin ympäristöpalvelut järjestää eläinlääkäripalvelut yhteistoimintasopimukseen perustuen Raision ja Naantalin kaupungin sekä Ruskon kunnan alueella. Raisiossa on kaupungineläinlääkäri ja pieneläinhoitaja. Turun kaupungin kanssa on sopimus yhteisestä valvontaeläinlääkäristä. Uudenkaupungin ympäristöterveydenhuollon kanssa on sopimus suurelänpäivystyksestä virka-ajan ulkopuolella. Virka-ajan ulkopuolinen pienelänpäivystys on järjestetty maakunnallisesti kilpailutettuna ostopalveluna.

Palvelutarpeeseen vaikuttavat mm. alueen eläinmäärät, yksityiset palvelut ja oman tuotannon ylläpitämisen tarpeet. Alueella on yksittäisiä nauta-, sika-, lammas- ja siipikarjatiljoja sekä muutamia hevostiloja. Lemmikkieläinten määräksi on arvioitu 6500 kpl (1/8 asukasluvusta). Järjestämisvastuun laajuus on määritelty tiedossa olevan alueellisen tarpeen perusteella.

Lähtökohtaisesti Varsinais-Suomessa yksityistä palvelua on hyvin tarjolla. Alueella on tarjolla kiireettömiä peruspalveluita lemmikki- ja harraste-eläimille yksityisten palveluntarjoajien aukioloaikoina. Tuotanto- ja suurelaimille kiireetöntä palvelua on kuitenkin hyvin rajallisesti tarjolla, lähinnä hevosille on yksityistä tarjontaa. Kiireellistä apua on tarjolla

lemmikki- ja harraste-eläimille aukioloaikojen puitteissa. Tuotantoeläimille kiireellistä hoitoa yksityisten tarjoamana ei alueella ole tarjolla.

Tarvearvioinnin lähtökohtana on markkinapuute, mutta lisäksi voidaan ottaa huomioon, millaisessa kokonaisuudessa tehtävän hoitaminen kunnassa on käytännössä mahdollista. Kiireettömiä palveluja lemmikkieläimille tarjotaan, koska eläinlääkärille voidaan siten tarjota mielekäs kokonaisuus riittävien työtehtävien ja ammattitaidon ylläpitämisen kannalta. Eläintautivalmius ja eläinterveystodistusten myöntäminen on myös otettu huomioon kokonaisuudessa.

Eläinlääkintähuoltolain mukaan kunnan on järjestettävä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut, jotka määritellään lain 8 ja 9 §:ssä.

Eläinlääkintähuoltolain 10 §:n mukaan järjestämisvastuuseen kuuluvien palvelujen tulee olla saatavilla niitä kotieläimiä varten, joiden omistajan tai haltijan asuin- tai kotipaikka on järjestäjän alueella. Eläinten pitopaikassa annettavien eläinlääkäripalvelujen tulee olla saatavilla järjestäjän alueella pidettäviä kotieläimiä varten. Lisäksi eläinlääkintähuoltolaissa säädetään elintarviketurvallisuuden, eläinten terveyden ja eläinten hyvinvoinnin valvonnasta sekä eläintautien vastustamistyöstä kunnissa.

Järjestämisvastuuseen sisällytettävät 8§ mukaiset palvelut ja palvelukohtaiset perustelut

1) Yleistutkimus ja terveydentilan arviointi eläinten terveyden todentamiseksi.

Välttämätön osa muita järjestämisvastuuseen kuuluvia eläinlääkäripalveluita, joten kuuluu aina järjestämisvastuuseen.

2) Kissojen ja koirien tunnistusmerkintä.

Koiran tunnistusmerkintä on lakisääteinen velvollisuus koirien omistajille, joten on välttämätöntä varmistaa palvelun saatavuus. Koirien ja kissojen tunnistusmerkintä on sisällytettävä järjestämisvastuuseen, koska muualla laissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaaminen sitä edellyttää. Eläintauti- ja eläinsuojeluvalvonnassa on varauduttava tunnistusmerkitsemään kerralla suuri määrä eläimiä, joten on tärkeää varmistaa, että kunnaneläinlääkäri voi toimia tässä tehtävässä.

3) Eläinterveyskäynnit, joista säädetään tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveyssäännöstö") annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 25 artiklassa, sekä elintarviketuotantoa varten pidettävien eläinten pitopaikoissa tehtävät terveydenhuoltokäynnit ja terveydenhuoltosuunnitelmat.

Kuuluvat lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen, sillä eläinterveyskäynnit koskevat tuotantoeläimiä ja toteutetaan pääasiassa osana terveydenhuoltokäyntejä.

4) Rokotus.

Kansanterveydellisistä syistä on varauduttava ihmisten ja eläinten välillä leviävien tarttuvien tautien (kuten rabies) ennaltaehkäisyyn nopeasti käynnistettävillä rokotuksilla. Rokotukset ovat olennaisia infektiautien ehkäisyssä. Vähentämällä infektiautien esiintymistä edistetään sekä eläinten että ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Kansanterveyttä edistetään rokottamalla eläimiä vaarallisia zoonooseja kuten rabiasta vastaan sekä vähentämällä muiden eläintautien esiintymistä ja siten mikrobilääkkeiden käyttöä infektiautien ja niiden jälkitautien hoidossa. Rokottaminen on sisällytettävä järjestämisvastuuseen, koska muualla laissa järjestäjälle

säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaaminen sitä edellyttää. Eläintautivalmiuden vuoksi on varauduttava tarvittaessa rokottamaan kerralla suuri määrä eläimiä esimerkiksi epidemiatilanteessa tai laittomasti maahantuotuja eläimiä. Palvelu on tarpeen oman palvelutuotannon kokonaisuuden ylläpitämiseen.

5) Loisten häätöön ja ehkäisyyn liittyvät toimenpiteet.

Ihmisten ja eläinten välillä leviävät loiset, (muun muassa heisimadot ja suolinkaiset) on voitava estää, palvelun riittävydestä on huolehdittava ja mahdolliseen nopeaan lääkitystarpeen lisääntymiseen on varauduttava sisällyttämällä palvelu järjestämisvastuuseen. Vähentämällä loistautien esiintymistä edistetään eläinten terveyttä ja hyvinvointia koko Suomessa. Tietyt loistaudit ovat zoonooseja, ja siten loisten häädöllä ja ehkäisyllä edistetään myös kansanterveyttä. Loisten häätöön ja ehkäisyyn liittyvät toimenpiteet on sisällytettävä järjestämisvastuuseen, koska muualla laissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaaminen sitä edellyttää. Eläintautivalmiuden näkökulmasta on varauduttava lääkitsemään kerralla suuri määrä esimerkiksi laittomasti maahantuotuja eläimiä. Palvelu on tarpeen myös oman palvelutuotannon kokonaisuuden ylläpitämiseen.

6) Suun terveydenhuoltoon liittyvät välttämättömät perustoimenpiteet tai, jos se on toimenpiteen laajuus tai vaativuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista, jatkohoitoon lähettäminen.

Suun terveydenhuollon kohtuuhintaisten peruspalvelujen riittävyys on tarpeen varmistaa sisällyttämällä nämä järjestämisvastuuseen.

7) Sarvien ja sarven aiheiden poistaminen nautoilta ja vuohilta.

Tämä kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

8) Lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja tutkimukset sekä lisääntymisongelmien hoito elintarviketuotantoa varten pidettävillä nautoille, sioille, lampaille, vuohille ja poroille.

Kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

9) Kastraatio naudalle, sialle, lampaalle, vuohelle, porolle, koiralle ja kissalle sekä sterilisaatio kissalle.

Nämä kuuluvat lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen tuotantoeläinten osalta. Muiden eläinlajien kohdalla perusleikkaukset ovat tarpeen palvelutuotannon kokonaisuuden turvaamiseksi ja kirurgisten taitojen ylläpitämiseen. Kissojen osalta toimenpide on tarpeen myös kissapopulaatioiden syntyminen estämiseksi.

10) Sairaalan eläimen kliininen tutkimus ja hoitotarpeen arviointi, tavanomaisten näytteiden ottaminen ja pikatestaus tai toimittaminen laboratoriotutkimuksiin eläimen sairauden syyn selvittämiseksi sekä tarvittaessa eläimen lähettäminen jatkotutkimuksiin.

Tämä kuuluu olennaisena osana kiireelliseen eläinlääkärintoimintaan ja kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

11) Sairaalle elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettävälle eläimelle tarvittava hoito, jota on mahdollista antaa eläimen pitopaikassa ja johon kuuluu myös nautaeläimen juoksutusmahaleikkaus.

Tämä kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

12) Perustasoinen ensiapuluonteinen hoito, jota tarvitaan muulle kuin 11 kohdassa tarkoitettulle eläimelle, johon kuuluvat ruoansulatuskanavan ja virtsateiden häiriöiden konservatiivinen hoito, tulehdus- ja kiputilojen hoito, sokin hoito, metabolisten häiriöiden hoito, haavojen ompelu, muu vastaava

enintään vähäisiä kirurgisia toimenpiteitä sisältävä hoito, tavanomaisimpien pienten kotieläinten luunmurtumien immobilisaatio sekä hoitoon liittyvä välttämätön jatkokäsittely tai lääkehoito ja tarvittaessa eläimen lähettäminen jatkohoitoon.

Tämä kuuluu kiireelliseen eläinlääkärintähuoltoon ja kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

13) Synnytysapu, johon kuuluvat keisarileikkauksista nautojen, lampaiden, vuohien ja kissojen keisarileikkaus.

Tämä kuuluu olennaisena osana kiireelliseen eläinlääkärintähuoltoon ja kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

14) Eläimen lopetus.

Tämä kuuluu kiireelliseen eläinlääkärintähuoltoon ja kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen. Eläinten hyvinvoinnista annetun lain mukaisena kunnan on myös huolehdittava järjestämälleen eläinlääkärintä vastaanotolle tuotujen sairaiden tai vahingoittuneiden luonnonvaraisten eläinten lopettamisesta.

Järjestämisvastuuseen sisältyvistä palveluista peritään 15§ mukainen maksu, jonka tulee olla palvelujen käyttäjien kannalta kohtuullinen eikä se voi ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia.

Muiden kuin järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen järjestäminen

Kunnat voivat eläinlääkintähuoltolain 17§ mukaan tarjota markkinoillakin tarjolla olevia järjestämisvastuuta täydentäviä palveluita yhtiöittämättä, mutta vain sisältönsä ja mitoituksensa osalta rajatusti ja oikeasuhtaisesti ottaen huomioon julkisen eläinlääkintähuollon perustehtävä sekä yksityisten eläinlääkäripalvelun tuottajien asema. Palvelut eivät saa olla erikoiseläinlääkinnän taseisia ja ne on hinnoiteltava markkinaperusteisesti.

Tällaisia täydentäviä palveluita voivat olla esim. tietyt eläimen hengen pelastamiseksi tehtävät hätäleikkaukset ja paremmat diagnostiset menetelmät kuten kuvantamistutkimukset. Näiden tarjoamisella on vaikutusta myös kunnallisen eläinlääkärintä työn mielekkyyteen ja kiinnostavuuteen. Täydentävillä palveluilla varmistetaan näin ollen osaltaan palvelutuotannon kokonaisuuden ylläpitämistä sekä muiden eläinlääkintähuoltolaissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaamista. Niiden tarjoaminen on asiakkaiden kannalta etu, eivätkä ne markkinaperusteisesti hinnoiteltuna vääristä kilpailua.

Alueellisen markkinatilanteen kartoituksessa selvitettiin myös täydentävien palveluiden saatavuutta. Selvityksen perusteella alueella on tarjolla täydentäviä palveluita lemmikki- ja harraste-eläimille yksityisten palveluntarjoajien aukioloaikoina. Kiireellistä täydentävää palvelua on tarjolla lemmikki- ja harraste-eläimille aukioloaikojen puitteissa kiireellistä hoitoa tarvitseville potilaille varattuina aikoina tai mikäli vapaita aikoja on jäljellä.

Esittelijä

Terveystarkastaja Kirsi Puola

Päätösehdotus

Terveysvalvontajaosto päättää seuraavasti:

Raision kaupungin terveystarkastajaosto sisällyttää järjestämisvastuuseensa uuden eläinlääkintähuoltolain 8 § mukaiset

palvelut. Järjestämisvastuu kattaa yleisen edun kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut, joilla varmistetaan palveluiden riittävä alueellinen saatavuus, turvataan oman palvelutuotannon kokonaisuuden ylläpitäminen sekä varmistetaan muiden eläinlääkintähuoltolaissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukainen hoito.

Raision kaupungin terveystalvontajaosto järjestää 17 § täydentäviä palveluita käytössä olevien resurssien, vastaanoton varustetason ja eläinlääkärin perustutkinnon antamien rajojen sisällä sekä päivystys että virka-aikana, jos ne ovat kyseiselle potilaalle tarkoituksenmukaisia. Palveluita tuotetaan rajatusti yksityisiä palveluita täydentävänä. Täydentävinä palveluina voidaan järjestää seuraavia palveluja:

- Kuvantamistutkimus tilanteissa, joissa sairaan eläimen asianmukainen tutkimus ja hoitotarpeen arviointi sitä edellyttää. Viivytyksetön kuvantamistutkimus on usein tarpeen asianmukaisen diagnoosin ja jatkohoidon tarpeen määrittämiseksi annettaessa kiireellistä eläinlääkärinapua. Tällaisia tutkimuksia voivat olla esimerkiksi ultraääni ja röntgentutkimukset.
- Leikkaushoito henkeä uhkaavissa hätätilanteissa, kuten esim. keisarinleikkaus koirille. Leikkaushoidon viipyminen voi aiheuttaa eläinsuojelullisen ongelman tai hengenvaaran, mikäli eläin ei ole kuljetuskuntoinen. Muut leikkaukset, jotka tukevat hätäleikkauksissa tarvittavan osaamisen ylläpitämistä, kuten koirien sterilisaatio.
- Veri- ja virtsa-analyysit 8 §:n kohtaa 10 laajemmin. Analysointi on tarpeen eläimen sairauden syyn selvittämiseksi ja hoitotarpeen arvioimiseksi.
- Lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja tutkimukset sekä tavallisimpien lisääntymisongelmien hoito. Tällaisiin kuuluvat esim. koirien kuvantamalla tehdyt tiineystarkastukset.
- Perustasoinen sairauden hoito: myös muille kuin tuotantoeläimille, esim. jatkohoitona annettavat suonensisäiset nesteytyshoidot ensimmäisen hoitokäynnin jälkeen, pitkäaikaissairauksien kontrollikäynnit, kipulääkehoito.

Tällä päätöksellä määriteltävä kunnallinen järjestämisvastuu on alueellinen SGEI-palveluvelvoitteen toimeksianto. SGEI-toimeksianto on voimassa 31.12.2035 saakka ellei sitä kumota tai korvata uudella toimeksiannolla.

Päätös tulee voimaan heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.